Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003064

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: 59-асп від 2.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Закревський Олександр Олександрович
2. Oleksandr Zakrevskyi

Кваліфікація: 11.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0581-560X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 106

Назва наукової спеціальності: Географія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Географія

Дата захисту: 04-09-2025

Спеціальність за освітою: Менеджмент, пожежна безпека

Місце роботи здобувача: Відокремлений структурний підрозділ "Чернівецький інститут Міжнародного гуманітарного університету"

Код за ЄДРПОУ: 41092570

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, буд. 7, Чернівці, 58000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9913

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 23.04.08, 37.27.25

Тема дисертації:

1. Гідролого-морфологічні основи якості та безпекової функції річкових геосистем (на прикладах басейнів Верхнього Пруту та Сірету)

2. Hydromorphological Foundations of the Quality and Safety Function of River Geosystems (on the Example of the Upper Prut and Siret Basins)

Реферат:

1. Покращення екологічного стану річок передбачає впровадження сучасних підходів, концепцій та управлінських стратегій. Особливої важливості набуває екосистемний підхід, тісно пов'язаний із ландшафтним плануванням. У випадку річок це означає зосередження уваги на річкових екосистемах і пов'язаних із ними ландшафтах, що формуються у межах русел і заплав. Ці елементи є частинами складної системи "потік–русло–заплава", функціонування якої визначається гідроморфологічними закономірностями. Відтак, дослідження гідроморфологічних характеристик є необхідною умовою збереження та покращення екологічного стану молодих річкових ландшафтів. Для досягнення мети розвитку та підвищення рівня обгрунтованості, ефективності планування управління річковими басейновими системами, річковими

геосистемами, ландшафтами необхідно вирішувати завдання їх забезпечення інформаційною та оціночною базами даних, зокрема гідроморфологічних. Вирішення такого задання потребує застосування сучасних підходів до гідроморфологічного аналізу на характерних типологічних і регіональних прикладах. Таке завдання сформульоване у темі даної дисертації як формування гідролого-морфологічних якості і безпекової функції річкових геосистем. Об'єктом дослідження є молодий річковий ландшафт і природно-антропогенні геосистеми сформовані на основі однорідних ділянок русел та заплав річок Прут, Черемош та Сірет в межах Чернівецької області. Об'єкти дослідження є важливими складовими річкових систем Верхнього Пруту та Сірету. Їх функціонування залежить від чинників, які формуються у вище розташованій частині басейну та від таких, які представляють умови на даній ділянці річки. Водночас вони є досить характерними для регіону Українських Карпат. Методологія гідроморфологічних досліджень базується на положеннях теорії руслових і заплавних процесів, на концепціях функціонування систем «потік–русло» і «потік–русло–заплава». У сучасних умовах вивчення гідроморфологічних аспектів якості та безпекової функції річкових ландшафтів відіграє ключову роль в управлінні цими ландшафтами загалом. Головним методом дослідження є гідроморфологічний аналіз, спрямований на виявлення закономірностей структури й функціонування однорідних ділянок русел і заплав досліджуваних річок як у природному стані, так і під впливом антропогенних чинників. Для реалізації цього підходу було використано широкий спектр методів, зокрема аналіз гідрологічних даних, опрацювання архівних матеріалів, картографічних джерел, супутникових знімків, а також проведення польових досліджень. Польові експедиції включали, серед іншого, застосування сучасних технологій просторового аналізу, зокрема GNSS-зйомки, що забезпечило високу точність у зборі та обробці геопросторових даних. Для виконання завдань дослідження було використано матеріали гідрологічних спостережень на річках регіону дослідження, що стосуються середніх, мінімальних та максимальних витрат води; архівні, картографічні матеріали різних періодів часу; дані космічного зондування Землі; матеріали експедиційних досліджень русел та заплав річок Прут, Черемош, Сірет, а також дані геоінформаційної системи (гідроморфологічної бази даних), яка формується на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича). Наукова новизна дослідження полягає у застосуванні ландшафтно-руслознавчого підходу до аналізу проблем переходу молодого річкового ландшафту з природного в антропогенно змінений стан під дією чинників, які визначають гідроморфологічні процеси, гідроморфологічний режим. Створено відповідну інформаційну базу на прикладах однорідних ділянок русла та заплави річок Прут, Черемош, Сірет. Для реалізації даного підходу доповнено і розвинуто методику гідроморфологічного аналізу процесів розвитку та територіальної структури молодого річкового ландшафту. Запропоновані у роботі інформаційна та оціночна бази, що стосуються стану молодого річкового ландшафту є необхідною основою для подальшого розвитку інтегрованого управління річками. Результати гідроморфологічних досліджень однорідних ділянок річок Прут, Черемош, Сірет вже використовуються у практиці управління довкіллям Чернівецької області. Теоретичні, методичні підходи до вивчення річкових ландшафтів, процесів управління ними, отримана нова наукова інформація можуть також бути використані у навчальному процесі підготовки гідрологів та географів.

2. Improving the ecological condition of rivers requires the introduction of modern approaches, concepts and management strategies. Of particular importance is the ecosystem approach, which is closely linked to landscape planning. In the case of rivers, this means focusing on river ecosystems and related landscapes that are formed within the riverbeds and floodplains. These elements are part of a complex stream-channel-floodplain system whose functioning is determined by hydromorphological patterns. Therefore, the study of hydromorphological characteristics is a prerequisite for the preservation and improvement of the ecological status of young river landscapes. In order to achieve the goal of development and increase the level of validity and efficiency of management planning for river basin systems, river geosystems, and landscapes, it is necessary to solve the problem of providing them with information and assessment databases, including hydromorphological ones. The solution to this problem requires the application of modern approaches to hydromorphological analysis using typical typological and regional examples. This task is formulated in the topic of this thesis as the formation of

hydrological and morphological quality and safety function of river geosystems. The object of the study is a young river landscape and natural and anthropogenic geosystems formed on the basis of homogeneous sections of the channels and floodplains of the Prut, Cheremosh and Siret rivers within the Chernivtsi region. The objects of study are important components of the river systems of the Upper Prut and Siret. Their functioning depends on the factors that are formed in the upstream part of the basin and on those that represent the conditions on this river section. At the same time, they are quite characteristic of the Ukrainian Carpathian region. The methodology of hydromorphological research is based on the provisions of the theory of channel and floodplain processes, on the concepts of the functioning of the stream-channel and stream-channel-floodplain systems. In modern conditions, the study of hydromorphological aspects of the quality and safety function of river landscapes plays a key role in the management of these landscapes in general. The main research method is hydromorphological analysis aimed at identifying regularities in the structure and functioning of homogeneous sections of the studied river channels and floodplains both in their natural state and under the influence of anthropogenic factors. To implement this approach, a wide range of methods was used, including analysis of hydrological data, processing of archival materials, mapping sources, satellite images, and field surveys. The field expeditions included, among other things, the use of modern spatial analysis technologies, in particular GNSS surveying, which ensured high accuracy in collecting and processing geospatial data. To fulfil the objectives of the study, the materials of hydrological observations on the rivers of the study region, including average, minimum and maximum water flows; archival and cartographic materials of different periods of time; Earth observation data; materials of expeditionary studies of the channels and floodplains of the Prut, Cheremosh, Siret rivers, as well as data from the geographic information system (hydromorphological database), which is being formed at the Geography Department of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University) were used. The scientific novelty of the study lies in the application of a landscape and riverbed approach to analysing the problems of the transition of a young river landscape from a natural to an anthropogenically altered state under the influence of factors that determine hydromorphological processes and hydromorphological regime. A relevant information base was created on the examples of homogeneous sections of the Prut, Cheremosh, and Siret rivers' channels and floodplains. To implement this approach, the methodology of hydromorphological analysis of the development processes and territorial structure of the young river landscape was supplemented and developed. The information and assessment bases proposed in this paper concerning the state of the young river landscape are a necessary basis for the further development of integrated river management. The results of hydromorphological studies of homogeneous sections of the Prut, Cheremosh, and Siret rivers are already used in the practice of environmental management in Chernivtsi Oblast. The theoretical and methodological approaches to the study of river landscapes and river management processes, as well as the new scientific information obtained, can also be used in the educational process of training hydrologists and geographers.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- • Ющенко, Ю., Паланичко, О., Пасічник, М., & Закревський, О. (2021). Вплив атмосферних опадів на стік річки Путила. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія, (2(51)), 24–29. (особистий внесок автора: збирав, обробляв, упорядковував первинну інформацію по об’єктах дослідження, брав участь в аналізі інформації та у формуванні висновків)
- • Ющенко, Ю., Пасічник, М., Паланичко, О., Вудвуд, М., & Закревський, О. (2023). Природний територіальний устрій ландшафту р. Прут в межах Чернівецької області, його антропогенні

трансформації та особливості функціонування системи потік-русло-заплава. Науковий вісник Чернівецького університету. Географія, (845), 41–51. (особистий внесок автора: брав участь в експедиційних дослідженнях, збирав, обробляв, упорядковував, аналізував первинну інформацію щодо дії антропогенних чинників та антропогенно зміненого стану ландшафту, брав участь у написанні тексту)

- • Закревський, О. О. (2025). Закономірності будови та функціонування ландшафтів річища та заплави річки Черемош. Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки, 5(5), 95–104.
- • Yushchenko, Y. S., Pasichnyk, M. D., Darchuk, K. V., Kostashchuk, I. I., & Zakrevskyi, O. O. (2022). Contemporary geoinformation technologies in postmodern education of geographers, hydrometeorologists, land surveyors. Postmodern Openings, 13(2), 409–429. (особистий внесок автора: брав участь в експедиційних дослідженнях, збирав, обробляв, упорядковував, аналіз первинної інформації по об'єктах дослідження)
- • Zyhar, A., Savchyn, I., Yushchenko, Y., & Zakrevskyi, O. (2021). Evaluation of changes in rock characteristics based on analysis and interpretation of seismicacoustic observations in the area of the natural and technical system of Dnister PSPP. У International conference of young professionals «geoterrace-2021». European Association of Geoscientists & Engineers. (особистий внесок автора: аналізував і дав характеристику природних умов району розташування природно-технічної системи)
- • Zyhar, A., Zayats, I., & Zakrevskyi, O. (2023). GIS-Oriented approach to analyzing the causes of water displays on hydraulic structures. У International conference of young professionals «geoterrace-2023». European Association of Geoscientists & Engineers. (особистий внесок автора: збирав та аналізував первинний матеріал, взяв участь у формулюванні висновків)
- • Ющенко, Ю., Пасічник, М., Вудвуд, М., & Закревський, О. (2024) Черемоський молодий річковий ландшафт. Природа і суспільство: виклики і поступ. Матеріали міжнародної наукової конференції присвяченої 80-річчю географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича (м. Чернівці, 11–13 жовтня 2024 р.). С. 106-108. (особистий внесок автора: взяв участь в експедиційних дослідженнях, виконав збір та обробку первинних матеріалів щодо русла і заплави річки, взяв участь у формулюванні висновків)
- • Закревський, О. (2025). Територіальна структура ландшафту річок Прут і Черемош у природних та антропогенних умовах. Шевченківська весна – 2025: Географія. Збірник наукових праць XXII міжнародної наукової міждисциплінарної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (Вип. XXII, с. 118–120). Київ: Видавництво «Наукова столиця».
- • Віват, А., Кондратюк, І., Лісогор, М., Назарчук, Н., Бочко, О., & Закревський, О. (2025). Удосконалення інженерно-геодезичних методів вивірки фундаментів та обладнання за допомогою наземного лазерного сканування. Матеріали 28-ї Міжнародної науково-технічної конференції «GEOFORUM'2025», 9–11 квітня 2025 р., Львів–Брюховичі. – Львів: Видавництво Львівської політехніки. С. 230-233. (особистий внесок автора: збирав та обробляв первинну інформацію)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U100418

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ющенко Юрій Сергійович

2. Yuriy Yushchenko

Кваліфікація: д.геогр.н., професор, 11.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5616-8089

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фесюк Василь Олександрович

2. Vasyl Fesiuk

Кваліфікація: д.геогр.н., професор, 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3954-9917

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипович Ольга Василівна

2. Olha Pylypovych

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7972-9202

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Антон Анатолійович
2. Anton Melnik

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1840-974X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костенюк Людмила Володимирівна
2. Liudmyla Kosteniuk

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1828-7084

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Заячук Мирослав Дмитрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Заячук Мирослав Дмитрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Закревський Олександр Олександрович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна